

Förord

Inför Chalmersska Ingenjörsföreningens stundande 100-årsjubileum var vi några som kände att det skulle vara roligt att bidra genom att skapa något av bestående värde – något som skulle finnas kvar efter festligheterna den 27-29 april 2007. Och vad vore mer naturligt än en bok som både blickar bakåt och framåt. Ganska snart utkristalliserades en tredelad struktur för den tänkta boken med en första del som beskriver föreningens historia, en andra del som utgörs av intervjuer med chalmersingenjörer och en tredje del som försöker blicka in i framtidens ingenjörroll och ingenjörutbildning.

Tidigare historieskrivning om och kring Chalmers har främst fokuserat på lärosätets organisatoriska historia liksom innehåll och inriktning på utbildningen. Vidare finner vi teknologernas historia och berättelser om hur det varit att gå på Chalmers under olika tider – inte minst beskrivs detta i det förträffliga verket *Chalma Mater* i sex band. Vad vi upplevde saknas var en bok om de utexaminerade chalmersingenjörerna. Detta såg vi som ett lämpligt fokus på en bok att ge ut till föreningens 100-årsjubileum, eftersom föreningen samlar (om än inte alla) färdiga civilingenjörer. Notera att när vi i denna bok talar om ingenjörer avses i allmänhet civilingenjörer – på motsvarande sätt avses civilingenjörutbildning, framtida roll för civilingenjörer etc. Vidare används Chalmers som en samlande benämning på lärosätet från ”slöjdeskola” till teknisk högskola.

Bokens första del utgörs av inblickar i föreningens historia. Förhoppningen är att vi genom att känna vår historia bättre kan förstå var vi står idag liksom att fundera på vart vi är på väg. Ingenjörsföreningen sätts här in i ett större sammanhang och relateras bl.a. till industrialiseringen och förändringar i ingenjörrollen. Här ges en bild av hur föreningen bildades en kväll i början av mars 1907 i Göteborg och vi får följa dess utveckling fram till 1930-talet då Chalmers blev en teknisk högskola, vilket var en av föreningens hjärtefrågor. Därefter följer beskrivningar av viktiga händelser i föreningens fortsatta historia fram till idag: hur föreningen har förmedlat anställningar och praktikplatser, hur katalogen skapades och utvecklades, när och hur lokalavdelningarna kom till, Gustaf Dalén-medaljen och mycket annat. Avslutningsvis görs några korta reflektioner om viktiga framtidsfrågor för föreningen.

Den andra delen i boken utgörs av intervjuer med ett antal chalmersingenjörer utexaminerade från 1930-talet och fram till 1980-talet. Här presenteras ett 25-tal

spännande livsöden vilka visar på det mångfacetterade i ingenjörsyrket – att man med en examen från Chalmers kan arbeta med nästan allting. Intervjuerna belyser karriärer såväl i näringsliv och förvaltning som vid universitet/högskolor och visar på bredden och möjligheterna i yrket. Bland de aspekter som framkommer kan nämnas ett ofta förekommande genuint teknikintresse, hur det varit att vara kvinna i en mansdominerad teknikvärld, möjligheterna att göra karriär i storföretag eller den akademiska världen, entreprenörskap och egenföretagande, att ha en icke-svensk bakgrund etc.

Flera intervjuade vittnar om att utöver de vänskapsband man knöt under studietiden så har det viktigaste man lärde sig på Chalmers varit problemlösningsmetodiken som gjort det möjligt att lösa problem på en mängd olika områden. Många chalmester har nått ledande positioner och vi får intressegivande inblickar i hur man ser på ledarskap. Ett annat återkommande tema är relationen man har till sin gamla skola och hur man försöker bidra till Chalmers utveckling. När det gäller relation till Chalmersska Ingenjörsföreningen så har flertalet intervjuade inte varit aktiva i föreningen men vittnar om inte minst katalogens stora betydelse.

Utöver den egna karriären har flera av de intervjuade fört fram synpunkter på ingenjörrollen och ingenjörsyrket. Några pekar på att ingenjörsyrkets status minskat under det senaste halvsekle och man ser behov av att ingenjörer blir bättre på att marknadsföra sitt yrke. Ingenjörer syns sällan i samhällsdebatten trots att man borde kunna vara kunniga talesmän i viktiga frågor. Flera intervjuade betonar de lockande utmaningar som yrket erbjuder och lyfter fram behov av kompletterande kompetens inom mer mjuka områden såsom samhällsvetenskap, humaniora, beteendevetenskap, etik etc.

Den tredje delen i boken är framåtblickande och reflekterar runt framtidens ingenjörer och ingenjörutbildning. Här sammanfattas vad som diskuterades vid ett framtidsseminarium som Chalmersska Ingenjörsföreningen anordnade i Chalmers kårhus den 13 december 2006. Seminariet samlade ett 40-tal visionära deltagare inklusive sex föredragshållare. Deltagarna är verksamma inom utbildning, forskning, industri och samhälle. Bland angelägna frågor som diskuterades märks ingenjörernas framtida arbetsuppgifter, akademisering, fler kvinnliga ingenjörer, profilering av utbildningar, betydelsen av social kompetens, internationalisering, mediabilden av ingenjörsyrket och kraven på ingenjörutbildningarna, såväl vad gäller innehåll som pedagogik.

Många av frågeställningarna har behandlats i andra sammanhang men seminariet gav liv åt frågorna genom de mycket personliga presentationerna och den stora vidden bland föredragshållarna. William Chalmers valspråk *Avancez* som betyder

”gå” och ”framåt” blev starkt tydliggjort under seminariet. Vi skall inte passivt slå oss till ro och se framtiden som förutbestämd utan istället måla upp bilder av en önskvärd framtid och tillsammans bidra till att förverkliga den. Civilingenjörerna har ett särskilt ansvar för framtidsfrågorna genom sina kunskaper och genom att de många gånger har ledande positioner inom samhället.

Arbetet med denna bok, som pågått under drygt ett år, har varit ett lagarbete i bästa chalmersanda. I bokprojektets kärna har funnits en projektgrupp som tagit fram en struktur för boken och sedan successivt fyllt den med ett innehåll. Inom projektgruppen har Lars Olsson och Folke Hjalms utgjort huvudredaktörer och projektledning. Maud Ahlberger Comi och Sven Mellquist har utgjort redaktionsrådet där Maud Ahlberger Comi har svarat för layout och typografi och det omfattande arbetet att ta fram ett tryckfärdigt manus och Sven Mellquist särskilt för språkgranskning. Övriga i projektgruppen har varit Hugo Christiansson, Patrik Henricsson, Ulf Gustavsson och Björn O. Albrektson vilka bl.a. har arbetat med intervjuerna.

Många har varit behjälpliga i arbetet med boken och vi tackar dem alla – ingen nämnd och ingen glömd. Ett särskilt stort tack vill vi rikta till alla de chalmersingenjörer som tagit sig tid att bli intervjuade. Vilka dessa personer är framgår av bokens andra del, Chalmeristporträtt. För bokens tredje del om framtiden vill vi tacka samtliga som var närvarande på seminariet och då särskilt våra föredragshållare. Vi vill också tacka kärstyrelsen som tog sig tid till ett uppföljande möte och där lämnade viktiga synpunkter på sin syn på framtidens ingenjörer.

Slutligen vill vi rikta ett stort och varmt tack till Chalmersstiftelsen som genom sin Jubileumsfond har möjliggjort utgivningen av denna bok genom sitt generösa stöd. Vi har också glädjen att meddela att Gunnar Essunger har lämnat ett stöd till utgivningen av boken.

Det är vår förhoppning att denna bok skall erbjuda intresseväckande läsning och samtidigt kunna inspirera till en fortsatt dynamisk verksamhet inom Chalmersska Ingenjörsföreningen under kommande hundra år.

Göteborg i mars 2007

Lars Olsson & Folke Hjalms
Huvudredaktörer